

PENTECOSTA – CINQUAGESMA

1. ACABAMENT DE LA CINQUANTENA PASQUAL

- La reforma litúrgica sorgida del Vaticà II restaurà el temps pasqual a la seva forma original: una festa de CINQUANTA DIES (aquesta és el sentit de la paraula grega PENTECOSTA o de la llatina CINQUAGESMA).
- A partir del segle IV, certs dies, al cor d'aquesta festa única del temps pasqual, han emergit amb un relleu particular:
 - L'OCTAVA DE PASQUA, en que els nous batiats a la Nit pasqua deixaven els seus vestits blancs (d'aquí el nom de diumenge in albis) que prenien el seu lloc entre els fidels. Ja no com "infants acabats de néixer" (són les primeres paraules preses de 1 Pe 2, 2, de l'antífona d'entrada: *Quasi modo geniti infantes*), sinó com adults.
 - L'ASCENSIÓ, als quaranta dies després de Pasqua (a Espanya el diumenge 7 de pasqua; hi ha molts països que encara la fan el dijous). Conforme al relat dels Fets dels Apòstols.
 - PENTECOSTA¹, que marca l'acabament, l'evangeli d'aquest dia, reprèn la primera meitat del 2on diumenge de Pasqua.

2. LA FESTA DE PENTECOSTA

- Unes lectures que celebren l'inesgotable novetat de l'Esperit de Pentecosta, avui com ahir i com demà.
- Avui actua "l'alè" d'aquest Esperit que Jesús ha vessat sobre els seus apòstols, al "primer dia de la setmana", fent d'aquest dia el primer d'una nova creació.

Avui, plens d'aquest Esperit, som nosaltres, després dels apòstols, "enviats" per Jesús, "igual que el Pare l'ha enviat (Evangeli).
- Avui l'Esperit que ha fet néixer l'Església el dia de Pentecosta i que l'ha oberta a la missió universal, actua perquè la Bona Nova de Jesucrist, mort i ressuscitat, sigui proclamat "a totes les nacions que hi ha baix el cel" de manera que cadascú el sent en la seva pròpia llengua, la seva llengua materna. (alguns encara no).
- Avui l'Esperit escampa en l'Església la diversitat dels seus dons, de manera que els seus membres, diversos i complementaris, contribueixin harmoniosament a la construcció de "l'únic cos de Crist" (segona lectura).

¹ [1] La festa de Pentecosta és també coneguda amb el nom de festa de la Collita o festa de les Setmanes. Rep el nom de Pentecosta perquè era celebrada cinquanta dies després de la Pasqua. Entre els jueus, està lligada a la revelació de Déu al Sinai (Ex 19, 24) i simbolitza la festa de l'aliança entre Déu i l'home i, particularment, l'acollida per part del creient de la revelació donada al Sinai.

Pels cristians pren un sentit nou. Celebrada cinquanta dies després de Pasqua, punt cim de la revelació de Déu en el seu Fill, significa que els cristians acollint en l'Esperit la revelació de es converteixen en la comunitat de l'Aliança. És la inauguració del temps de l'Esperit

LA TAULA DE LA PARAULA

Primera lectura: Fets dels Apòstols 2, 1-11

Aprofundir aquesta paraula

Lluc ha construït el seu relat en REFERÈNCIA AL SINAÍ on una tropa de fugitius nasqué com a poble de Déu, per presentar-nos Pentecosta com **L'INFANTAMENT D'UN NOU POBLE**. El temps i l'espai recollint-se per a l'infantament de la humanitat renovada pel do de l'Esperit Sant, com al Sinaí, en aquest dia en que Israel havia acampat "*tenint un sol cor i s'havia adherit a les paraules rebudes de Déu*". A la unanimitat d'Israel al Sinaí, signe de l'acollida que fa el poble elegit a la revelació que li és confiada en favor del món, hi correspon la de la petita comunitat dels DOTZE, reunits amb les dones, Maria i els germans..., per rebre la promesa feta pel Pare a totes les nacions.

+ Del grup dels deixebles "reunits que es trobaven reunits tot junts"

UN CONTEXT SIMBÒLIC

- l'esdeveniment té lloc a la "casa", la "cambra alta" on, després de l'Ascensió del seu Senyor, els deixebles tenien les seves reunions.
- És al voltant del grup dels Dotze, lligam simbòlic del nou poble de Déu, que estan reunits tots junts, com eren reunits junts els fills d'Israel el pau del Sinaí.
- Pel que fa al dia de mateix de Pentecosta (cinquanta dies després de Pasqua) és la festa en que el poble d'Israel fa memòria del do de la Llei i de l'Aliança que, al Sinaí, l'havia constituït com a "poble de Déu" entre totes les nacions.
- **LA IRRUPCIÓ DE L'ESPERIT:**

De cop, imprevist, de sobte, difícilment traduïble amb paraules humanes

(com si ...), l'Esdeveniment és un nou Sinaí: anunciats pels profetes, els nous temps són inaugurats; la Nova Aliança és instaurada en Jesucrist.

- Ahir, al Sinaí, al moment de la primera Aliança, el rebombori, l'estrèpit dels trons feia tremolar la terra (és la llengua bíblica convencional per anunciar una intervenció decisiva de Déu). Avui, ve del cel "*una ventada impetuosa*", com un cop de vent violent, com el cop de vent havia obert la mar Roja en dues parts davant dels hebreus fugitius de l'esclavitud d'Egipte.
- Ahir, al Sinaí, "el Senyor havia baixat en el foc" (Ex 18); i els rabins, per mostrar que aquesta Llei era destinada a tots els homes, imaginaven, en els seus comentaris, que, per açò, la veu de Déu sortí i es partí en 70 veus, 70 llengües, de manera que tots els pobles la senten; i cada poble sent la seva veu en la seva pròpia llengua. Avui, una espècie de foc es parteix en llengües i es posa sobre cadascun. No solament la casa on eren ells es troba omplerta d'aquesta renou sobtada, sinó tots els deixebles són ells mateixos plens de l'Esperit Sant. Portant al seu compliment la Pasqua del Senyor, l'Esperit del Ressuscitat s'apoderà d'aquest punyat d'homes i dones per fer-ne la cèl·lula inicial del nou poble de Déu, per establir-los definitivament en la nova Aliança.

A la multitud provenint de totes les nacions que hi ha sota el cel.

Aquí s'introdueix un element nou en el relat. La irrupció de l'Esperit provoca una reunió que diu molt de la missió d'aquesta Església que acaba de néixer. Les gents que es reuneixen en multitud són, precisa Lluc, jueus piadosos provinents de totes les nacions que hi ha baix el cel; ells anuncien

simbòlicament la missió universal "catòlica", del Poble acabat de néixer de l'Esperit. En efecte, si mirau un mapa bíblic del N. Testament, podreu fàcilment constatar que aquesta evocació coloretjada de pobles i nacions descriu tot el món conegut aleshores.

Els oients són aquí jueus d'origen i pagans convertits: la seva llista comporta dotze països; als quals s'hi ajunten els jueus de Roma (centre del món obligat!) i, cabriola literària, la gent de les illes, a l'oest (Creta, i les del desert, a l'est /àrabs). Les dotze tribus del poble de Déu són simbòlicament reunides: la missió cristiana pot començar baix l'alè de l'Esperit de la nova aliança que aboleix les fronteres.

- Lluc a senyalat que si "tots" els deixebles són "plens de l'Esperit Sant, cadascú s'expressà segons el do de l'Esperit". Vet aquí que ara ens descriu una multitud "estupefacta, desconcertada, meravellada". Per què? Perquè TOTS, per diversos que siguin els seus poble d'origen (parts, medes, elamites...) senten uns *"galileus" parlar en la seva llengua materna les meravelles de Déu*". L'universalisme de l'Església, en tost de reduir les diferències, d'esborrar-les, s'expressà, des del principi, en el fet que els deixebles són capaços de parlar en la seva pròpia llengua materna a aquells que els escolten. L'Esperit de Pentecosta dóna a l'Església el poder fer sentir i celebrar les meravelles de Déu en la diversitat de races, de llengües i cultures. Es tracta de l'anti - Babel.

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El LECTOR s'esforçarà en distingir bé les tres parts del relat fundador:

L'ASSEMBLEA DELS DEIXEBLES

1 Quan va arribar la diada de Pentecosta es trobaven reunits tots junts.

LA IRRUPCIÓ DE L'ESPERIT

2 De sobte, com si es giràs una ventada impetuosa, se sentí del cel una remor que

omplí tota la casa on es trobaven asseguts. 3

Llavors se'ls van aparèixer unes llengües com de foc, que es distribuïen i es posaven sobre cada un d'ells. 4

Tots van quedar plens de l'Esperit Sant

i començaren a parlar en diverses llengües, tal com l'Esperit els concedia d'expressar-se.

LA REUNIÓ PROVOCADA AIXÍ:

+ La simbòlica diversitat dels qui es reuneixen:

5 Residien a Jerusalem jueus piadosos provinents de totes les nacions que hi ha sota el cel.

+ El seu desconcert i esglai: 6 Quan se sentí aquella remor, la gent s'aplegà i van quedar desconcertats, perquè cadascú els sentia parlar en la seva pròpia llengua. 7 Sorpresos i meravellats, deien:.....

+ a pesar de la diversitat del seu origen geogràfic, ben amplament evocat per la llarga enumeració:

- 9 Parts, medes i elamites, habitants de Mesopotàmia, de Judea i de Capadòcia, del Pont i de l'Àsia, 10 de Frígia i de Pamfília, d'Egipte i de les regions de Líbia tocant a Cirene, i els qui han vingut de

Roma, 11 tots, tant jueus com prosèlits, cretencs i àrabs, els sentim proclamar en les nostres pròpies llengües les grandeses de Déu.

EL SALM 103

El salm 103 és un cant al Déu creador: de la contemplació de la multitud de les seves obres en brolla el meravellar-se i la lloança del seu poble. L'Església en la seva pregària en aquesta festa de Pentecosta, per celebrar el Déu de Jesucrist que, per l'alè de l'Esperit, fa néixer una nova creació i alçar-se un nou poble.

SEGONA LECTURA , 1C 12:3b-7. 12-13

Aprofundir aquesta paraula

A la jove i turbulenta comunitat de Corint, que Pau ha fundat, els qui es beneficien de certs dons o de certes manifestacions espirituals més o menys espectacular, es creuen ben bé superiors als altres. L'Apòstol reacciona sense miraments.

- tots aquests dons i carismes són "donats"
- tots tenen un únic origen: *És sempre l mateix l'Esperit. És sempre el mateix Senyor... Sempre el mateix Déu.* Pau afirma que els carismes que són diversos, tenen un sol origen, Déu. Per dir que les persones divines són la seva única font, empra per designar els carismes termes lleugerament diferents que posa en relació amb cadascuna de les persones divines
- Tots són donats
- En benefici de tots, en vistes al bé comú de l'Església, de la seva edificació:
- Per a la construcció d'un sol cos que formam tots: per explicar als corintis la solidaritat, la diversitat i la unitat del cos de Crist que ells formen en el Crist, pau utilitza aquí la fàula clàssica dels membres i de l'estómac .

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El LECTOR estarà atent a remarcar prou:

La SIUMETRIA DE LA CONSTRUCCIÓ de les tres primeres frases:

<i>Els dons que rebem són diversos, però l'Esperit que els distribueix és un de sol.</i>	<i>Són diversos els serveis, però és un de sol el Senyor a qui servim.</i>	<i>Són diversos els miracles, però tots són obra d'un sol Déu..</i>

EL JOC D'OPOSICIONS en les frases següents:

- *tots els membres, ni que siguin molts,/ formen un sol cos*
- *Tots nosaltres, jueus o grecs, esclaus o lliures,/ hem estat batejats en un sol esperit per formar un sol cos,*
- *El LECTOR estarà atent a remarcar prou:*
- *La SIUMETRIA DE LA CONSTRUCCIÓ de les tres primeres frases:*

- *Els dons que rebem són diversos, però l'Esperit que els distribueix és un de sol.*
- *Són diversos els serveis, però és un de sol el Senyor a qui servim. Són diversos els miracles, però tots són obra d'un sol Déu..*
-
- *El JOC D'OPOSICIONS en les frases següents:*
- *tots els membres, ni que siguin molts,/ formen un sol cos*
- *Tots nosaltres, jueus o grecs, esclaus o lliures,/ hem estat batejats en un sol esperit per formar un sol cos,*
- *i a tots ens ha estat donat com a beguda el mateix Esperit.*
-
- *i a tots ens ha estat donat com a beguda el mateix Esperit.*

COMENTARI A L'EVANGELI Joan 20, 19-23

Segons la tradició evangèlica, l'aparició, narrada aquí per Joan, del Ressuscitat al grup dels seus deixebles té un paper fundador per a l'existència i el futur de la comunitat eclesial.

Ens trobem “després de la mort de Jesús”, al capvespre del primer dia de la setmana”, símbol de la nova creació inaugurada per la Pasqua de Jesús; dia, pels lectors de Joan, de la reunió litúrgica setmanal; temps privilegiat de la presència del Senyor enmig dels seus que ell convoca per a partir-los la Paraula i el Pa, i per enviar-los al món.

L'escena passa a Jerusalem, marc de la passió i de la mort de Jesús. Els deixebles són reunits en un mateix lloc: una manera, per l'Evangelista, d'anunciar la dimensió eclesial de l'esdeveniment que relatarà. Ells “han tancat les portes” per por dels jueus: la oposició que s'ha cristal·litzat sobre el seu Mestre ara cau sobre el grup dels seus deixebles, plens de por, perquè encara no han rebut l'Esperit.

Característiques de totes les trobades pasquals, tres temps es destaquen fàcilment en aquest relat: de la iniciativa del Ressuscitat (1) al seu reconeixement (2) i a la missió (3).

LA INICIATIVA DE JESÚS:

+ Jesús “ve” realitzant així la promesa que els havia dit en el seu discurs de comiat: Vindré a vosaltres (14, 18.28).

+ està enmig dels seus; literalment, “està de peus”: Comenta X. Léon-Dufour: *El verb, el mateix que a Lluc 24, 36 i Joan 20, 14, evoca l'estar el triomf sobre l'estar ajagut que significa la mort /cf 20, 12). El seu derivat “aixecar-se, “sorgir” és un dels termes tradicionals per anunciar el fet de la Resurrecció (Lecture de l'Évangile selon Jean, tom IV, 231).*

- La pau sia amb vosaltres: aquestes són les primeres paraules que el Vivent adreça als seus deixebles reunits. No solament la salutació habitual dels jueus: SHALOM. No en primer lloc un desig que es podia traduir: Pau a vosaltres. És el do efectiu de la pau d'acord a la seva promesa: Us dono la meva pau: no us la dono com la dona el món (14, 27).
Aquesta pau no és l'absència de tensions i conflictes, sinó una serenor arrelada en la fe en Crist ressuscitat d'entre els morts, passant d'aquest món al seu Pare i ens empeny a seguir-lo.

EL RECONeixEMENT:

Llavors Jesús els mostra les seves mans i el seu costat (en referència al cop de llança de Joan 19, 34). Si ell se'ls presenta en la seva condició nova de Ressuscitat, ell ho fa com aquell que ha estat crucificat del costat del qual a brollat la font d'aigua (X. Léon-Dufour, o.c., 232).

En el "veure" que dóna el "creure", els deixebles "s'omplen d'alegria", d'aquesta joia indefectible que els havia anunciat: *Jo tornaré i el vostre cor s'omplirà d'alegria, i la vostra alegria ningú us la podrà prendre (16, 22).*

LA MISSIÓ

La trobada dels deixebles amb el Ressuscitat no s'acaba amb el reconeixement d'Aquell que ha travessat victoriosament la prova de la mort a la creu. S'expandeix en missió. Els seus deixebles són ara enviats al món a prolongar la seva presència.

- Després d'haver renovat el do de la pau: La pau sigui amb vosaltres!
- Jesús els envia "com el Pare l'ha enviat a ell. Un "com" que no és el d'una comparació entre dos actes d'enviament, sinó que proclama la continuïtat de la missió única del Fill: Jesús estén als seus deixebles la seva pròpia missió rebuda del Pare.
- I reprenent el gest primordial de la creació de l'home en el relat dels orígens (Gen. 2, 7), Jesús vessa, escampa sobre ells el seu alè, inaugurant una nova creació.
- Finalment, la darrera paraula de Jesús en aquest passatge evangèlic proclama la universalitat de la salvació. Si els seus deixebles són enviats, és per anunciar a tota persona la bona nova del perdó de Déu: perdonar/ no perdonar, remetre/ retenir, fórmula semítica que expressa la totalitat, significa aquí la totalitat del perdó misericordiós transmès pel Ressuscitat als deixebles.

El relat de Pentecosta, conclou Cl. Tassin, remarcant la

universalitat de la salvació posada en obra per l'Esperit (1ª lectura) i sant Pau celebrava la unitat dels cristians animats pel mateix Esperit (2ª lectura). Joan revé a la fase primera i primordial: perquè arribi aquest món nou, Déu ha hagut primer tirar un tret sobre la nostra història passada i escampar sobre nosaltres l'Alè, el Buf del perdó dels nostres pecats (Commentaires bibliques Année A, 91.